

Záznam z jednání Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) konaného dne 8. června 2023

Místo a čas schůze: Hybridní jednání (Strakova akademie, 10:00)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Bálková Pavla zastupuje: Máchová Šárka (online účast)	MSp
2.	Berkovec Jiří (online účast)	MZd
3.	Bělohávková Kateřina	MV
4.	Bobková Dominika (online účast)	MPSV
5.	Čechová Jitka zastupuje: Jandová Hana (online účast)	Persefona
6.	Hurychová Eva	nezávislá odbornice
7.	Chaloupková Jaroslava (online účast)	Acorus
8.	Marvánová Vargová Branislava (předsedkyně)	nezávislá odbornice
9.	Pešáková Kristýna zastupuje: Kršíková Michaela (online účast)	Spondea
10.	Poláková Jitka (místopředsedkyně)	proFem
11.	Prokopová Zdena	ROSA – centrum pro ženy
12.	Šimáček Martin	Centrum sociálních služeb Praha
13.	Viktorinová Lucie (online účast)	MŠMT
14.	Vrbický Jan (online účast)	MPSV
15.	Wűnschová Petra	Centrum LOCIKA

Omluveny/i:

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Bartoň Daniel	advokát
2.	Ježková Veronika	nezávislá odbornice
3.	Krpálková Jindřiška	Pro Dialog
4.	Vojtíšková Martina	Asociace pracovníků intervenčních center ČR

Hostky/é:

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Havlíková Petra	proFem
2.	Jelínková Karolína	ÚVČR
3.	Kadár Klára (online účast)	Konsent
4.	Kornetová Andrea (online účast)	Policie ČR
5.	Medalová Anna	ÚVČR
6.	Nejedlová Johana (online účast)	Konsent
7.	Přesličková Hana (online účast)	Institut pro kriminologii a sociální prevenci
8.	Sailer Markéta	MV
9.	Šimáčková Laurenčíková Klára	Zmocněnkyně vlády pro lidská práva

Tajemník Výboru: Šafařík Radan (zastupující M. Pavlíčka)

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“): Andršová Amálie, Palčová Katarína a Viktorinová Nikola.

Z celkového počtu **19** členů a členek bylo v době zahájení jednání Výboru přítomno **15** osob s hlasovacím právem. Výbor byl usnášení schopný.

Návrh programu jednání:

1. Úvod a schválení programu;	B. Marvánová Vargová
2. Informace o aktuální činnosti Sekretariátu a výstupech jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů;	B. Marvánová Vargová, R. Šafařík
3. Aktuální informace o přípravě legislativy v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí: a) Zákon o domácím násilí; b) Redefinice trestného činu znásilnění; c) Ratifikace Istanbulské úmluvy; d) Směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí; e) Novela zákona o sociálních službách;	R. Šafařík, Š. Máchová, J. Vrbický
4. Dotace v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí v kontextu konsolidačního balíčku vlády ČR;	B. Marvánová Vargová, K. Bělohlávková, Š. Máchová, J. Vrbický
5. Statistické informace o vraždách v kontextu domácího a genderově podmíněného násilí, diskuze možností posílení sběru dat v této oblasti;	B. Marvánová Vargová, K. Bělohlávková, Š. Máchová

6. Bagatelizace a nerovnost: analýza rozsudků v případech domácího a sexuálního násilí, představení hlavních výstupů;	J. Poláková, P. Havlíková
7. Různé.	členové a členky Výboru

Ad bod 1 – Úvod a schválení programu

B. Marvánová Vargová zahájila jednání Výboru a všechny přítomné jak fyzicky, tak online přivítala. Sdělila, že jednání je naplánováno do 13:00 a jeho součástí bude i krátká přestávka zhruba v půlce programu, který byl zaslán členům a členkám předem.

Přítomné informovala, že dnešního jednání se zúčastní také zmocněnkyně vlády pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková (dále jen jako „zmocněnkyně vlády“), která dorazí s lehkým zpožděním. Dále se zeptala, zda má někdo nějaké připomínky k programu či návrhy do posledního bodu jednání.

P. Wünschová poprosila v bodu 7 – Různé o prostor, aby členům a členkám přednesla návrh usnesení, které vyšlo z Pracovní skupiny pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině.

B. Marvánová Vargová vzala tento požadavek na vědomí a taktéž se přihlásila do bodu 7 – Různé s příspěvkem, který se bude týkat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a České školní inspekce v kontextu řešení stížností v oblasti domácího násilí. Poté na jednání přivítala Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou.

O návrhu programu následně proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

Ad bod 2 – Informace o aktuální činnosti Sekretariátu a výstupech jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

R. Šafařík podal Výboru informace o činnosti Sekretariátu. Uvedl, že tajemník Výboru M. Pavlíček se nemohl dnešního jednání zúčastnit, protože je na služební cestě.

V uplynulých týdnech se Sekretariát soustředil na dokončení Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023 – 2026, který byl zaslán do mezirezortního připomínkového řízení v průběhu května 2023. Sekretariát k němu obdržel několik zásadních připomínek od několika klíčových rezortů. Na vypořádání těchto připomínek se aktuálně pracuje. V některých případech bude nutné potkat se na vyšší úrovni.

Sekretariát dále zpracoval Zprávu za rok 2022 o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022 (dále jen jako „Zpráva za rok 2022“), kterou Výbor schválil. Došlo k jejímu schválení i na posledním jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jen jako „Rada“). Zpráva za rok 2022 o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022 bude nyní zařazena na program jednání vlády, která by ji měla vzít na vědomí.

Byl také dokončen návrh zákona o domácím násilí, který je v mezirezortním připomínkovém řízení do 19. června 2023. Pokračuje i realizace projektu z Norských fondů, v rámci kterého je školená policie o domácím násilí a genderově podmíněném kybernásilí. Sekretariát provádí i školení k filmu Zuřivec a stále ještě dobíhají na základních a středních školách workshopy o prevenci sexuálního násilí, které jsou organizovány ve spolupráci s organizací Konsent. V souladu se Strategií rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030, která dává za úkol pořádat

i tematická jednání Rady o problematice domácího a sexuálního násilí, bylo její minulé jednání minimálně z poloviny zaměřeno na tuto agendu.

K. Šimáčková Laurenčíková potvrdila, že Rada byla tematicky věnována především problematice domácího a sexuálního násilí. Členové a členky Rady vlády byli informováni o aktuálním vývoji projednávání zákona o domácím násilí, na kterém spolupracoval Úřad vlády ČR s Ministerstvem spravedlnosti (dále jen jako „MSp“), Ministerstvem vnitra (dále jen jako „MV“), koalicí NeNa a dalšími partnery. Návrh zákona zavádí mj. jednotnou definici domácího násilí, prodlužuje dobu vykazání z 10 na 14 dnů, vytváří povinnost pro policii zabavit osobě vykazované při vykazání střelnou zbraň a zavádí povinnost pro soudy při rozhodování o svěření dítěte do péče a vypořádání majetkových poměrů přihlížet k přítomnosti domácího násilí. V současnosti jsou k návrhu zákona shromažďovány připomínky. Mimo Ministerstvo financí (dále jen jako „MF“), které se nezdálo být návrhem přesvědčeno, byl ohlas k návrhu na Radě pozitivní.

Mezi další témata probíraná na Radě patřila informace a schválení Zprávy za rok 2022. Dále bylo schváleno usnesení mířící k prevenci sexuálního obtěžování na vysokých školách, které vzešlo z Výboru, a bylo v upravené verzi také schváleno.

Zmocněnkyně vlády Výbor dále informovala, že 14. června 2023 má vláda na programu svého jednání ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (dále jen jako „Úmluva proti násilí“). Pokud ji vláda podpoří, bude Úmluva proti násilí postoupena obou komorám Parlamentu ČR. V této souvislosti vyzvala členy a členky Výboru k aktivní roli při vysvětlování, proč je Úmluva proti násilí pro Českou republiku důležitá.

Dne 1. června 2023 proběhla na Úřadu vlády ČR (dále jen jako „ÚV ČR“) ve spolupráci s MSp a nevládními organizacemi tisková konference o založení společné iniciativy „Dětství bez násilí“¹. MSp na konferenci představilo konkrétní legislativní řešení, které bude zakotveno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „občanský zákoník“) a bude říkat, že fyzické násilí a tresty na dětech jsou nepřípustné. Výbor byl opět vyzván k aktivní roli při vysvětlování, proč je současná právní úprava nedostatečná a v čem spočívá zejména problematičnost termínu „přiměřenosti“ fyzického trestání. Změna občanského zákoníku by měla jít do mezirezortního připomínkového řízení v létě. Zmocněnkyně vlády očekává, že o této změně se bude vést diskuze, a tudíž Výbor vyzvala k poskytování vysvětlení, proč je změna důležitá.

P. Wünschová navrhla v této části jednání Výboru přečíst návrh na usnesení, který připravila Pracovní skupina pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině a který se této iniciativy týká. Šlo by o přesunutí jejího vstupu z bodu 7 – Různé do tohoto bodu. Znění návrhu usnesení následně přečetla.²

K. Šimáčková Laurenčíková vyjádřila podporu návrhu usnesení a poprosila o přidání ÚV ČR mezi záúkolované subjekty. Zároveň Výbor informovala o existenci nového webu „Dětství bez násilí“³, poděkovala jeho tvůrcům a dodala, že jakékoli upozornění na existenci webu či formální připojení se k iniciativě je vítáno.

Nakonec Výbor zpravila, že před týdnem skončilo mezirezortní připomínkové řízení Národního plánu obnovy, v rámci kterého Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen jako „MPSV“) požádalo o 1,5 mld. korun na posílení dostupnosti služeb pro oběti násilí. Tento bod je na

¹ Tisková konference k iniciativě „Dětství bez násilí“, 1. června 2023 | Vláda ČR (vlada.cz)

² Finální znění návrhu usnesení je k dispozici pod bodem 7 – Různé na str. 14.

³ Dětství bez násilí – přímá podpora pro děti a rodiče (detstvibeznasili.cz)

programu dnešního jednání vlády, přičemž premiér mu přislíbil podporu. Pokud by finance byly MPSV uděleny, bylo by možné je využít v následujících dvou letech mj. k financování služeb pro oběti domácího a sexuálního násilí.

B. Marvánová Vargová poděkovala R. Šafaříkovi a K. Šimáčkové Laurenčíkové za podané informace a otevřela prostor pro diskuzi.

P. Wünschová Sekretariát informovala, že v rámci mezirezortního připomínkového řízení MSp podávalo připomínku týkající se § 6, kam by rádo doplnilo vedle domácího násilí také násilí, jak je definováno Úmluvou o právech dítěte, jež poskytuje širší definici.

R. Šafařík odpověděl, že tato připomínka byla Sekretariátem zaznamenána a že si nemyslí, že by toto doplnění do zákona o sociálně-právní ochraně dětí bylo problematické.

Ad bod 3 – Aktuální informace o přípravě legislativy v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

a) Zákon o domácím násilí

B. Marvánová Vargová navázala na informace o návrhu zákona podané Výboru zmocněnkyní vlády. Výbor stručně zpravila o aktivní roli MF na posledních jednání Rady vlády, kde rezort mnohé návrhy, včetně toho o domácím násilí, připomínkuje. Zároveň Výbor připravila na možnost, že připomínky k návrhu zákona přijdou v rámci mezirezortního připomínkového řízení i z jiných rezortů.

K. Šimáčková Laurenčíková dodala, že bagatelizace témat souvisejících s násilím na ženách, domácím násilím či rovností žen a mužů je nepřijatelná. O některých pevně daných hodnotách, např. třeba i těch obsažených v listině základních práv a svobod, by se nemělo diskutovat. Naopak bychom měli hledat způsob, jak lidskoprávní závazky v každodenní praxi vůči všem naplňovat. Paní předsedkyni Marvánovou Vargovou doplnila s informací, že i přes některé připomínky, byla všechna usnesení naprostou většinou hlasů přítomných podpořena a poděkovala Výboru za odolnost, výdrž a za poskytování zpětné vazby v situacích, kdy diskuze ztrácí výše zmíněné základní předporozumění.

M. Šimáček poděkoval všem za úsilí, které bylo vloženo do předložení návrhu o domácím násilí. Za Ministerstvo pro místní rozvoj vyjádřil návrhu podporu a dodal, že dle něj připomínka MF překračuje kompetenci daného rezortu, který by se měl zabývat finanční stránkou věci.

K. Šimáčková Laurenčíková vyjádřila souhlas s příspěvkem M. Šimáčka. Poznamenala, že obracet se na expertní zázemí rezortů k jednotlivým agendám je velmi důležité. MF by mělo pracovat s evidence-based důkazy, které říkají, že jakákoli bagatelizace neřešení agendy domácího násilí má nejenom negativní etické, ale také významné negativní ekonomické důsledky. Ač to občas zužuje diskusi, měli bychom se o ekonomická data při prosazování určitých návrhů opírat častěji a lépe s nimi pracovat.

R. Šafařík odpověděl, že i při využití ekonomických dat je často získání podpory MF k některým návrhům náročné a uvedl pár konkrétních příkladů.

B. Marvánová Vargová podpořila vyjádření zmocněnkyně vlády s tím, že přidání ekonomických dat možná nepřesvědčí všechny, nicméně mohlo by přispět k pochopení užitečnosti navrhovaných řešení u některých, a proto má smysl.

b) Redefinice trestného činu znásilnění

B. Marvánová Vargová informovala Výbor, že 6. června 2023 pořádalo MSp tiskovou konferenci⁴, na které byly představeny dva návrhy redefinice. Vyjádřila lítost nad tím, že Výbor, přestože má k tématu velmi blízko, s návrhy nebyl seznámen ani přizván k přípravě návrhů či k diskuzi. Poté poprosila zástupkyni MSp o představení obou návrhů.

Š. Máchová pro širší kontext uvedla, že Legislativní odbor MSp původně připravil čtyři návrhy redefinice. Dva byly postaveny na konceptu „ano-ano“ a dva na konceptu „ne-ne“. Vedení MSp podpořilo varianty založené na konceptu „ne-ne“. Vysvětlila, že jedna z těchto variant spočívá na redefinici trestného činu znásilnění a zavádí nový trestný čin sexuální útok a druhá varianta trestný čin znásilnění ponechává ve stávající podobě a zavádí nový trestný čin nesouhlasný pohlavní styk. První varianta redefinuje trestný čin znásilnění tak, že by byl omezen jen na soulož a srovnatelný pohlavní styk. V této variantě by nebyl trestný čin znásilnění založen na násilí, ale na pouhém projevu nesouhlasu či zneužití bezbrannosti. Méně závažné sexuální praktiky založené na násilí by byly vyčleněny do nového trestného činu sexuální útok. Pro naplnění skutkové podstaty trestného činu nesouhlasný pohlavní styk z druhé varianty by nebylo nutné použití násilí ani by oběť nemusela být ve stavu bezbrannosti. Postihovány by byly případy, kdy oběť s pohlavním stykem nesouhlasila nebo nesouhlas neprojevila z důvodu silného šoku či překvapení. Obě varianty pracují s pojmem bezbrannost, který se navrhuje definovat v trestním zákoníku. Do bezbrannosti by měla být zahrnuta porucha chování a za bezbranné by měly být také považovány děti mladší pěti let. Tato hranice se na politické úrovni ještě diskutuje.

Na konci června 2023 by měla proběhnout politická diskuze i za přítomnosti zmocněnkyně vlády. Představené varianty budou předloženy za MSp, není ale vyloučeno, že při té příležitosti nebudou prezentovány i jiné varianty.

B. Marvánová Vargová poděkovala Š. Máchové za představení návrhů a požádala zmocněnkyni vlády o zaslání znění MSp návrhů Výboru k seznámení. Dodala, že v tomto případě je zapotřebí nejenom politické, ale také věcné odborné debaty. Odráží to mj. stanovení hranice bezbrannosti na pět let věku dítěte.

J. Nejedlová upozornila na nevhodnost rámování variant jako „ano je ano“ a „ne je ne“, protože jde o zavádějící zkratky. V odborné diskuzi se spíše objevují zkratky „bez souhlasu“ a „proti nesouhlasu“. Zeptala se, na jakém základě byla stanovena hranice pěti let a uvedla, že si myslí, že tato hranice neodpovídá ani odborné shodě, ani psychologickým poznatkům. Další její dotaz směřoval k tomu, co je zahrnuté v „poruchách chování“. V odborné terminologii se totiž poruchou chování většinou myslí patologické chování, nikoli paralýza, kterou by zde bylo třeba postihnout. Nakonec se zeptala, co je myšleno „nízkým věkem“ a proč bylo přistoupeno k zavedení nového trestného činu nesouhlasný styk. Zahraniční legislativní úpravy s ničím obdobným neoperují. Zavedení nového trestného činu navíc není v souladu s požadavkem na co nejjednodušší a co nejpřehlednější právní úpravu, který vyšel z předchozích odborných debat. Možnost další konzultace by byla vítaná. Nakonec uvedla, že Konsent je v kontaktu s politiky a politikami, kteří i nadále podporují variantu založenou na absenci souhlasu, jak je tomu ve většině evropských států.

B. Marvánová Vargová navrhla, aby Výbor všechny dotazy k návrhům MSp posbíral a zaslal je na MSp k zodpovězení.

K. Šimáčková Laurenčíková uvedla, že obě varianty obsahují celou řadu velmi problematických a rizikových návrhů. Mezi ně patří mj. pětiletá věková hranice bezbrannosti

⁴ [Tiskové zprávy - Portál justice](#)

nebo nevhodně vybraná terminologie poruchy chování. Protože jde nový materiál, je třeba se s ním nejprve seznámit, a proto požádala MSp o souhlas s rozesláním materiálu členům a členkám Výboru. Zpětné vazby, které budou v návaznosti na rozšíření materiálu sesbírány, budou souhrnně doručeny ministru spravedlnosti. Zmocněnkyně vlády přítomné dále informovala konání odborného kulatého stolu k tomuto tématu a představeným variantám, který ÚV ČR zorganizuje před 27. červnem 2023, aby jeho výstupy mohly být vneseny na politickou debatu, která je na výše zmíněné datum plánována. Slíbila také, že ministra spravedlnosti při jejich další bilaterální schůzce příští týden upozorní na řadu rizik, které Výbor v návrzích vidí.

P. Wünschová uvedla, že by byla ráda, kdyby změny představené v nových variantách týkající se dětí byly navázány na mezinárodní standard. Hranici pěti let považuje za velmi nevydařenou. Bylo by také vhodné, aby výsledkem kulatého stolu byla nějaká závazná doporučení. Např. definice silného šoku a překvapení neodpovídají tomu, čím je zamrznutí v definici traumatu.

J. Poláková taktéž považuje návrhy MSp za velmi nevydařené. Zeptala se, zda usnesení týkající se tohoto tématu, které v minulosti na půdě Výboru vzniklo, bylo Legislativním odborem MSp vzato v potaz a připojila se k hlasům požadujícím zpřístupnění navrhovaného materiálu Výboru. Dodala, že proFem se bude snažit, aby takové či obdobné návrhy nebyly schváleny.

K. Šimáčková Laurenčíková odpověděla, že věří, že návrhy projdou ještě změnami a že diskuze Výboru bude probíhat již nad jinými variantami.

M. Šimáček uvedl, že jej prezentované varianty velmi zaskočily, a zeptal se, zda by za stávající situace nebylo lepší vůbec je nediskutovat.

R. Šafařík zopakoval úkoly, tak jak vyplynuly z diskuze: Sekretariát zašle Výboru dvě varianty redefinice, které obdržel od MSp. A zeptal se Š. Máchové, zda se Sekretariátem a potažmo Výborem MSp může sdílet i zbylé dvě varianty, které vedení MSp nakonec nepodpořilo. Před 27. červnem 2023 budou sesbírány dotazy a podněty Výboru k prezentovaným variantám a následně uspořádán kulatý stůl na toto téma.

Š. Máchová přislíbila, že ač neočekává pozitivní odpověď, prosbu pošle dál.

R. Šafařík podotkl, že odborné diskuze většinou předcházejí těm politickým. V tomto případě byl postup MSp opačný. Návrhy již byly představeny médiím, Výboru ale ještě ne s odůvodněním, že stále běží politická diskuze. Apeloval na to, aby byl Výbor do diskuzí včas zapojen.

B. Marvánová Vargová vyjádřila souhlas s navrženými kroky tak, jak je R. Šafařík shrnul a navrhl, aby Výbor vytvořil text usnesení.

J. Poláková souhlasila s předsedkyní Výboru ohledně navržených usnesení a doporučila, aby se Výbor při vytváření textu inspiroval minulým usnesením na toto téma. Ztotožnila se také s návrhem M. Šimáčka ohledně neakceptace řešení, která nebude současný stav zlepšovat.

R. Šafařík navrhl, aby byly Výboru nejdříve zaslány prezentované varianty a po seznámení všech s textem a poté, např. 12. června 2023 po diskuzi s předsednictvem, byl zformován návrh usnesení.

K. Šimáčková Laurenčíková požádala o dva kroky: 1) o jasné vymezení proti absenci zapojení odborné veřejnosti při formování variant a 2) o seznámení členů a členek s navrženými variantami a následné vytvoření odborné zpětné vazby na hlavní rizika, které Výbor ve variantách vidí. Tyto dvě linie by ráda viděla i v návrhu usnesení.

B. Marvánová Vargová potvrdila, že Výbor počká na návrh usnesení, o kterém bude následně hlasovat per rollam.

c) Ratifikace Istanbulske úmluvy

B. Marvánová Vargová členům a členkám připomněla, že k bodu již byly podány informace od zmocněnkyně vlády, a to v bodě 2 programu Výboru. Vzhledem k absenci dotazů či komentářů přešel Výbor k projednávání dalšího pod bodu.

d) Směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

Š. Máchová informovala Výbor, že zatím ještě nedošlo k ukončení legislativního procesu na úrovni Evropské unie (dále jen jako „EU“). Pozice Rady Evropské unie (dále jen jako „Rady“) bude schvalována 9. června 2023, přičemž Česká republika vyjádří souhlas s navrhovaným textem. Bude se ale účastnit společného prohlášení s Estonskem ohledně úpravy kybernetických trestných činů. Podobná pozice byla zaznamenána i od Maďarska. Vzhledem k délce prvního čtení se očekává, že jednání na úrovni EU bude mít dlouhé trvání.

B. Marvánová Vargová poděkovala Š. Máchové za informaci a zeptala se, zda v průběhu jednání došlo k nějakým zásadnějším změnám oproti původnímu textu navrhované směrnice.

Š. Máchová odpověděla, že ke změnám došlo, ač neví, zda by se daly považovat za zásadní. U kybernetických trestných činů by na úrovni EU měly být upraveny pouze ty nejzávažnější. U obětí by mělo být ponecháno pouze obecné ustanovení o odškodňování obětí, dojde tedy k vypuštění lhůt pro promlčení nároků na odškodnění, nebudou měněna národní procesní pravidla v oblasti dokazování, trestný čin znásilnění a s ním související ustanovení, které novelizovalo směrnici o pohlavním zneužívání dětí, budou vypuštěny z důvodu nedostatku právního základu. Navazující ustanovení budou také vypuštěna. Text se nejspíš bude ještě vyvíjet.

B. Marvánová Vargová poděkovala Š. Máchové za informace a otevřela diskuzi.

P. Wünschová poprosila, zda by bylo možné dostat podklady i písemně.

R. Šafařík potvrdil, že po dohodě s Š. Máchovou budou podklady zaslány i písemně a shrnul důležité informace: Rada EU bude o směrnici hlasovat zítra, přestože rámcová pozice České republiky byla v minulosti více negativní, její současná pozice je s ohledem na provedené úpravy návrhu směrnice již relativně pozitivní. To i vzhledem k řadě ústupků provedených během švédského předsednictví Radě EU. Je pravděpodobné, že na zítřejším jednání bude dosaženo obecného přístupu a budou následovat dialogy s Evropským parlamentem.

B. Marvánová Vargová uvítala písemné podklady a vyjádřila i vůli Výboru spolupracovat v případě potřeby, která by mohla vyplynout z budoucích jednání.

Ad bod 4 – Dotace v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí v kontextu konsolidačního balíčku vlády ČR

Vzhledem k momentální indisponovanosti J. Vrbického přešla B. Marvánová Vargová k bodu 4. K bodu 3 e) – Novela zákona o sociálních službách bude přistoupeno po projednání bodu 4.

Dotázala se zástupců a zástupkyň MV, MSp, MPSV a ÚV ČR na informace, které mají ohledně pravděpodobného budoucího vývoje dotačních programů tohoto zaměření k dispozici.

K. Bělohávková informovala Výbor, že MV má v souvislosti s domácím násilím dva dotační programy: 1) dotační program na asistenční a krizové evropské linky a 2) dotační program pro násilné osoby. Na každý dotační titul byly vyčleněny 2 mil. Kč. Tyto finance byly nicméně v roce 2022 poníženy o 6 %, na každý titul je tedy momentálně vyčleněno 1.880.000 Kč. MV se pokouší finance dorovnat do původní částky skrze vratky a rozpočet odboru, což je praxe, kterou by konsolidační balíček mohl ukončit. Vzhledem k relativně malé částce, která je oběma dotačním programům přiřknuta, dostalo MV informaci, že konsolidační balíček se na ně nebude vztahovat. Dodala, že současná finanční alokace sotva pokryje přímou práci s násilnými osobami. Nicméně, v roce 2022 a 2023 mělo MV k dispozici ještě mimořádné finance vztahující se k uprchlíkům a uprchlicím z Ukrajiny.

Š. Máchová uvedla, že MSp zatím nemá informace o tom, že by alokace na rok 2024 měly být kráceny/rušeny. Pro letošní rok má MSp na podporu služeb obětem v trestné činnosti alokováno 8,8 mil. Kč, na rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé 2 mil. korun a na rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé 1,5 mil. Kč.

R. Šafařík zpravil Výbor, že ÚV ČR obdržel rozpočtový limit na příští rok, v rámci kterého jsou očekávány vysoké úspory, včetně škrtnání v dotacích v řádu několika desítek milionů korun. ÚV ČR má dotační programy týkající se protidrogové politiky, lidských práv a rovnosti žen a mužů. Alokace pro dotační titul v oblasti rovnosti žen a mužů byla pro rok 2023 4,9 mil. Kč s tím, že 2 mil. Kč byly schváleny ve státním rozpočtu a 2,9 mil. Kč byly doplněny z národních nespotřebovaných výdajů na základě rozhodnutí vedoucí ÚV ČR. Vedení aktuálně jedná o tom, jaké dotace a v jakém rozsahu budou kráceny. Doufá, že aspoň část z letošní alokace se Odboru rovnosti žen a mužů podaří uhájit i na další rok, přestože to nebude snadné.

J. Vrbický uvedl, že v rámci konsolidačního balíčku MPSV k dnešnímu dni neočekává žádné krácení. Rezort žádal pro rok 2024 navýšení, ale momentálně pracuje s tím, že k navýšení nedojde a k dispozici bude částka o velikosti letošní alokace. V oblasti sociálních služeb jde o částku o výši 26,5 mld. Kč, z čehož pro dotační tituly OP Zaměstnanost Plus (dále jako „OPZ+“) je určeno zhruba 1,5 mld. Kč. S krácením dotačních titulů týkajících se seniorských aktivit či sociální práce se nepočítá. Do výše definovaného rámce spadá asi šest dotačních titulů MPSV. V současnosti je ministerstvo na začátku jednání, situace se tedy může změnit.

R. Šafařík představil usnesení, které bylo připraveno předsednictvem ve spolupráci se Sekretariátem a předal slovo B. Marvánové Vargové, která jej přítomným přečetla. Po úpravě návrhu usnesení dala o finální verzi hlasovat.

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

d o p o r u č u j e Ministerstvu vnitra, Ministerstvu spravedlnosti, Ministerstvu práce a sociálních věcí a Úřadu vlády ČR v souvislosti s přijetím konsolidačního balíčku nesnižovat stávající

alokace v rámci dotačních programů zaměřených na prevenci domácího a genderově podmíněného násilí.

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

Ad bod 3 – Aktuální informace o přípravě legislativy v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

e) Novela zákona o sociálních službách

J. Vrbický Výbor informoval, že projednávaný návrh zákona nebude obsahovat tzv. typy sociálních služeb a nových druhů sociálních služeb. Tyto aspekty budou zařazeny do připravované druhé novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon o sociálních službách“), která bude řešit zejména financování sociálních služeb. První novela doznává několik menších technických změn. Mezirezortní připomínkové řízení bude dokončeno během června 2023, poté bude návrh novely doručen na ÚV ČR.

P. Wünschová požádala o zpřesnění.

R. Šafařík promítl Výboru připomínku MPSV, kterou Sekretariát obdržel k Akčnímu plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023 – 2026. Připomněl, že v akčním plánu je opatření č. 4, které má vést k zajištění dostupnosti specializovaných služeb pro oběti. K indikátorům tohoto opatření patří předložení novely zákona o sociálních službách, která by měla zahrnovat specializovanou sociální službu pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Připomínka MPSV zní, že nesouhlasí s návrhem a žádají úplné vypuštění tohoto bodu s odůvodněním, že v rámci novely zákona o sociálních službách se nepočítá se zavedením specializovaných sociálních služeb.

J. Vrbický upřesnil, že momentálně MPSV připravuje několik novelizací zákona o sociálních službách. Dvě novelizace tohoto zákona lze považovat za hlavní. První novelizace, v které bylo zavedení specializované sociální služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí původně navrženo, se nachází v mezirezortním připomínkovém řízení. Změny v typologii sociálních služeb tato novela, na základě rozhodnutí vedení MPSV, řešit nebude. Obsahovat je bude novela druhá, která se momentálně připravuje – začíná se diskutovat a vládě by měla být předložena v listopadu 2023.

M. Šimáček se zeptal J. Vrbického, v jaké části přípravy listopadové novely zákona o sociálních službách by se Výbor mohl vyjádřit k tématu specializovaných sociálních služeb. Konkrétně jej zajímalo, na jaké pracovní skupině, které zasedají nad novelizací zákona, by byla vhodná účast zástupce Výboru. Dále přítomné seznámil s názvy všech příslušných pracovních skupin: Kvalita, Finance, Sociální práce na ORP, Plánování a síťování a Informační systém. Z jeho pohledu by se Výbor mohl zapojit do práce pracovních skupin Kvalita a Finance a zeptal se, jaké další skupiny vnímá J. Vrbický jako vhodné.

J. Vrbický odpověděl, že účast zástupce Výboru by byla vhodná na pracovních skupinách Kvalita a Plánování a síťování, protože v té se řeší i dostupnost. Potvrdil, že bude rád, pokud Výbor vyšle zástupce na pracovní skupiny. Nominaci zástupce je možné zaslat na jeho e-mail, tato informace bude následně předána koordinátorům/kám pracovních skupin.

B. Marvánová Vargová poděkovala za možnost vyslat zástupce/kyni do zmíněných pracovních skupin.

P. Wünschová požádala, aby se Výbor před vysláním zástupce/kyně pracovní setkal a pokusil se nalézt shodu na tom, jaký design sociálních služeb by chtěl na pracovních skupinách k novelizaci zákona prosazovat.

R. Šafařík dodal, že v návrhu Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023 – 2026 bylo za úkol předložit diskutovanou novelu do konce roku 2023, což by listopadová novela zákona o sociálních službách mohla splnit. Připomínky MPSV by se tímto staly bezpředmětné. Dále přečetl usnesení k tomuto bodu.

Po příspěvcích P. Wünschové a M. Šimáčka nabylo znění usnesení následující podoby:

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

d o p o r u č u j e Ministerstvu práce a sociálních věcí zahrnout zástupkyni/zástupce Výboru do příslušných pracovních skupin k přípravě novely zákona o sociálních službách, zejm. pracovních skupin Finance, Kvalita a Plánování a síťování.

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

Ad bod 5 – Statistické informace o vraždách v kontextu domácího a genderově podmíněného násilí, diskuze možností posílení sběru dat v této oblasti

B. Marvánová Vargová představila bod 5 s komentářem, že již delší dobu vnímá nárůst počtu vražd v kontextu domácího násilí a ráda by prodiskutovala možnosti vylepšení a preciznějšího sběru dat v této oblasti. Zmínila, že již v roce 2016 či 2017 vyzvala zvláštní zpravodajka OSN pro problematiku násilí na ženách Dubravka Šimonović státy k monitorování případů femicidy a vražd v oblasti domácího násilí. Uvedla, že mezi důležitá data, která je třeba mít k dispozici, patří data členěná dle pohlaví a dle vztahu oběti s pachatelem. Policejní statistiky pracují s kategorií „vraždy motivované osobními vztahy“, což je kategorie širší, než ta, která by byla pro tuto oblast třeba. Poté otevřela diskuzi k tomu, 1) jak získat statistiky, které by členily data dle pohlaví a zabývaly se vztahem oběti a pachatele a 2) zda by bylo možné k tématu realizovat kvalitativní analýzu, která by ukázala, zda dochází k nárůstu vražd v kontextu domácího a genderově podmíněného násilí či nikoli. Dodala, že protože tento trestný čin poskytuje unikátní možnost prevence, Výbor by se touto otázkou měl zabývat. Monitoring situace by neměl vycházet pouze ze zpráv z médií.

P. Wünschová podpořila otevření tohoto tématu a potvrdila, že i Centrum LOCIKA se u vražd dětí spoléhá na data z médií, což je nedostatečné. V České republice by ráda viděla vznik tzv. Child Death Review Committee. Vzhledem k podobnosti mezi případy femicid a vražd dětí v kontextu domácího násilí stálo za to tyto snahy propojit. V ideálním případě by měl vzniknout panel, který by tyto případy vyhodnocoval.

B. Marvánová Vargová kvitovala slova P. Wünschové s tím, že by byla moc ráda, kdyby Česká republika tyto data systematicky sbírala, např. skrze připojení se k observatoři na femicidu, které je ROSA čerstvě členem, ač jde o téma celospolečenské, které by spíše patřilo na půdu Výboru.

J. Poláková poděkovala za otevření tohoto tématu, protože proFem taktéž čerpá pouze z veřejně dostupných zdrojů. Poté se s Výborem podělila o svůj pocit, že vražd žen (a celých rodin či příbuzných) v kontextu domácího násilí v Česku přibývá. Výbor by se touto otázkou měl zabývat, protože kvalitní a správně členěná data o těchto činech chybí, ač se v minulosti sbírala. Doplnila, že by se nemělo zapomínat na to, že v kontextu domácího násilí dochází i k sebevraždám.

Z. Prokopová Výbor informovala, že ROSA se této problematice věnuje od roku 2003 a zpravuje o ní veřejnost formou Tichých svědkyň. Tato nezisková organizace také bohužel čerpá informace pouze z médií. Výbor stručně informovala o statistice těchto vražd, kterou ROSA vytvořila, a přidala detaily k pár konkrétním případům. Stejně jako ostatní členky Výboru, i Z. Prokopová se domnívá, že těchto vražd v Česku přibývá.

K. Bělohávková uvedla, že pro sběr dat o vraždách v kontextu domácího násilí je nutné MV předem specifikovat, jaká data by měla být sbírána (př. pohlaví či kontext domácího násilí). Existuje projekt, který se policejní a justiční statistiky snaží propojit, nicméně pandemie covid-19 a personální změny na Odboru bezpečnostní politiky MV toto úsilí narušily. Specifikace zadání pro sběr dat je důležitá i pro automatizaci procesu. Dodala, že je nutné sledovat jak případy, kdy je oběť domácího násilí zavražděna, tak případy, kdy oběť domácího násilí zavraždí osobu, která na ní násilí páchala. Nakonec vyjádřila obavu, že v souvislosti se zvyšující se nervozitou ve společnosti bude docházet k nárůstu vražd v kontextu domácího násilí, ale i k většímu objemu obchodu s lidmi či k posílení negativních trendů v dětských problematikách. Existence kvalitních a vhodně členěných statistických dat je zásadní.

R. Šafařík Výboru promítl statistiku ve Statistické ročence domácího a genderově podmíněného násilí v ČR, která doplňovala informace podané K. Bělohávkovou.

K. Šimáčková Laurenčková navrhla, aby se Výbor znovu setkal a určil vhodné parametry pro sledování vražd páchaných v kontextu domácího a genderově podmíněného násilí.

H. Přesličková seznámila Výbor s justičními statistickými údaji, které má Institut pro kriminologii a sociální prevenci k tématu k dispozici (blíže viz příloha č. 1 zápisu). Jde o data týkající se trestných činů se znakem domácího násilí (černá křivka) a trestných činů se znakem domácího násilí v partnerském vztahu (červená křivka), které tvoří zhruba 70 % všech případů domácího násilí. Co se počtu vražd týká, v období 2008-2022 bylo evidováno celkem 198 vražd spáchaných v kontextu domácího násilí a více než polovina byla spáchána v partnerském vztahu, tj. sedm případů za rok.⁵ Dodala, že většině pachatelů je dán nepodmínečný trest, objevují se ale i podmíněné tresty s dohledem. 3 % obviněných z partnerských vražd je zproštěno viny a zhruba u 3 % stíhaných je stíhání zastaveno. Vraždy v kontextu domácího násilí jsou s lehkou většinou podílem páchany ženami (mohou zde být zahrnuty i ženy-oběti, které zabily osobu, jež se na nich dopouštěla násilí), cizinci a lidmi bez předchozí trestné minulosti.

R. Šafařík slíbil, že Sekretariát bude iniciovat setkání, které by více provázalo jednotlivé sety dat, které jsou k dispozici, a zeptal se Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, zda by byl ochotný zpracovat výše diskutovanou analýzu.

H. Přesličková odpověděla, že v tomto ohledu by bylo vhodné se propojit a doporučila Výboru, aby tento podnět Institutu pro kriminologii a sociální prevenci přednesl na vyšší úrovni.

⁵ Blíže informace naleznete v příloze č. 1.

M. Sailer dovysvětlila, proč se justiční a policejní data často liší a) rokem, v kterém jsou zaznamenána a b) četností záznamů.

J. Poláková navrhla formulaci usnesení Výboru k tomuto bodu.

E. Hurychová upozornila na častou přítomnost celoživotního traumatu u blízkých příbuzných obětí.

P. Wünschová požádala, zda by tento bod mohl být zařazen i na příští bod jednání Výboru.

R. Šafařík promítl návrh usnesení a přečetl ho. Poté se zeptal H. Přesličkové, zda ví, kdy bude MSp schvalovat Střednědobý plán výzkumné činnosti, aby bylo usnesení Výboru včas tlumočeno jeho vedení.

H. Přesličková odpověděla, že správný čas nastane nejspíš v řádech měsíců. Až získá přesnější informace, tak dá Výboru vědět.

R. Šafařík slíbil, že Sekretariát zašle ministerstvu dopis informující ho o usnesení, v případě, že bude schváleno.

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

doporučuje

Ministerstvu spravedlnosti zahrnout analýzu počtu femicid, vražd v kontextu domácího násilí, jejich příčin a možností systémové prevence do Střednědobého plánu výzkumné činnosti Institutu pro kriminologii a sociální prevenci,

Ministerstvu vnitra, Ministerstvu spravedlnosti, Ministerstvu zdravotnictví a Úřadu vlády ČR zahájit jednání ke zefektivnění sběru dat o femicidě, vraždách a sebevraždách v kontextu domácího násilí.

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 15 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

B. Marvánová Vargová potvrdila, že tento bod bude zařazen i na podzimní konání Výboru a přistoupila k poslednímu bodu jednání.

Ad bod 6 – Bagatelizace a nerovnost: analýza rozsudků v případech domácího a sexuálního násilí, představení hlavních výstupů

J. Poláková bod otevřela. Uvedla, že proFem realizoval výzkum týkající se odškodňování obětí domácího a sexuálního násilí. Při výzkumu byl použit vzorek 556 rozsudků týkajících se znásilnění, týrání osoby žijící ve společném obydí a stalkingu pocházejících ze 72 soudů. Zkoumaným obdobím byly roky 2019 a 2020. První výzkum odhalil, že téměř 80 % obětí neobdrželo žádné odškodnění nemajetkové újmy v trestním řízení, pouze ¼ obětí o odškodnění žádala a zhruba 20 % obětí, které odškodnění nárokovaly, odškodněny nebyly. Odůvodnění nepřiznání či malého přiznání odškodnění často odhalují bagatelizaci, omlouvání pachatele, obviňování obětí či zohlednění osobní a majetkové situace pachatele. Pro zpracování těchto dat byly osloveny I. Šmídová a P. Havlíčková.

P. Havlíková za pomoci prezentace představila Výboru poznatky plynoucí z výše uvedeného výzkumu. Představila cíle výzkumu a upozornila na to, že do analýzy nebyl zahrnut trestný čin stalkingu. Tým se díval na to, jak byli v rozsudcích vykreslováni pachatelé a poškozené trestných činů, jak byly tresty odůvodňovány a jakou váhu soud přikládal jednotlivým výpovědím. Z 556 rozsudků bylo náhodně vybráno 72 rozsudků ze sedmi krajských a sedmi okresních soudů, s kterými pracoval tým šesti výzkumnic. Stručně shrnula i limity výzkumu.

Výzkum byl řazen do tří rovin analýzy: 1) osobní zkušenost a vztahy (nejen genderové) nerovnosti v rozsudcích, 2) genderová osa nerovností a 3) systém soudního řízení. Navíc bylo vytvořeno i statistické porovnání funkce trestů. Poté každou rovinu analýzy podrobně představila, okomentovala statistická data z prezentace a představila Výboru návrhy pro praxi, které tým zformuloval (blíže viz příloha č. 2 zápisu).

B. Marvánová Vargová poděkovala P. Havlíkové za představení výsledků analýzy a odvedenou práci. Poznamenala, že prezentace v tomto ohledu navázala mj. na diskuzi k bodu 3 a).

V průběhu projednávání tohoto bodu klesl počet přítomných členek a členů Výboru na 12.

Ad bod 7 – Různé

B. Marvánová Vargová přečetla návrh usnesení, které představila P. Wünschová již v bodě 2. Po zanesení úpravy navržené K. Bělohávkovou se souhlasem L. Viktorinové bylo o návrhu hlasováno.

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

- a) podporuje Iniciativu Dětství bez násilí a opatření vyplývající z memoranda iniciativy;*
- b) doporučuje Ministerstvu spravedlnosti předložit novelu občanského zákoníku zahrnující nepřijatelnost fyzických trestů;*
- c) doporučuje Ministerstvu práce a sociálních věcí, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Úřadu vlády ČR realizovat osvětové aktivity směřující k nulové toleranci násilí v blízkých vztazích.*

O návrhu usnesení následně proběhlo hlasování: 14 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl schválen.

L. Viktorinová navrhla předsedkyni Výboru, aby se propojily přes e-mail ohledně schůzky s Českou školní inspekcí, která se odehraje příští týden.

B. Marvánová Vargová s návrhem souhlasila. Poté poděkovala všem za účast a s přítomnými se rozloučila.

Další jednání Výboru proběhne 21. září 2023.

Shrnutí úkolů a závěrů jednání Výboru:

- Rozeslat Výboru návrhy termínů schůzek, které se budou konat k vypořádání připomínek z mezirezortního připomínkového řízení k Akčnímu plánu prevence domácího násilí;
- Rozeslat Výboru znění dvou variant redefinice trestného činu znásilnění, které představilo MSp (Sekretariát);
- Po rozeslání obou variant a seznámení se Výboru s jejich textem, zformovat návrh usnesení, které bude obsahovat jasné vymezení se proti absenci zapojení odborné veřejnosti při vytváření variant, a uspořádat hlasování per rollam (Výbor, Sekretariát a předsednictvo Výboru);
- Ověřit, zda by vedení MSp bylo ochotné se Sekretariátem a s Výborem sdílet i dvě nepodpořené varianty redefinice trestného činu znásilnění (Š. Máchová);
- Sesbírat před 27. červnem 2023 podněty Výboru k dvěma představeným variantám redefinice trestného činu (Sekretariát);
- Uspořádat odborný kulatý stůl k tématu redefinice trestného činu znásilnění a k variantám redefinice představeným MSp (Sekretariát);
- Rozeslat podklady k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí Výboru (Sekretariát po dohodě s Š. Máchovou);
- Informovat Výbor, jak dopadlo hlasování v Radě pro vnitřní záležitosti a justici (Sekretariát);
- Zařadit bod 5 na program příštího jednání Výboru (Sekretariát);
- Určit, jaká data by měla být sbírána o vraždách v kontextu domácího a genderově podmíněného násilí (Výbor);
- Zaslat dopis, který MSp informuje o usnesení Výboru k bodu 5 (Sekretariát);
- Propojit se ohledně schůzky s Českou školní inspekcí, která se bude konat příští týden (B. Marvánová Vargová a L. Viktorinová).

Jednání bylo ukončeno v 13:15.

Schválila:

B. Marvánová Vargová, předsedkyně Výboru

Zapsala: A. Andršová, sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů